



ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 10.12.2019
C(2019) 9141 final

Γραφείο Επιτρόπου Ρυθμίσεως
Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών και
Ταχυδρομείων (ΓΕΡΗΕΤ)
Ηλιουπόλεως 12
1101 Λευκωσία
Κύπρος

Υπόψη:
κ. Γεωργίου Μιχαηλίδη
Επιτρόπου

Φαξ: +357 226 93 070

Θέμα: **Υπόθεση CY/2019/2221: αγορά για υπηρεσίες μετάδοσης
ραδιοτηλεοπτικών εκπομπών και δίκτυα διανομής ραδιοτηλεοπτικού
περιεχομένου σε τελικούς χρήστες στην Κύπρο (πρώην «Αγορά του
σημείου 18»)**

**Σχόλια της Επιτροπής κατ' εφαρμογή του άρθρου 7 παράγραφος 3
της οδηγίας 2002/21/ΕΚ**

Κύριε Μιχαηλίδη,

1. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

Στις 11 Νοεμβρίου 2019, η Επιτροπή πρωτοκόλλησε κοινοποίηση της ρυθμιστικής αρχής της Κύπρου, ήτοι του Γραφείου Επιτρόπου Ρυθμίσεως Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών και Ταχυδρομείων (ΓΕΡΗΕΤ)¹, σχετικά με την κυπριακή αγορά για υπηρεσίες μετάδοσης

¹ Σύμφωνα με το άρθρο 7 της οδηγίας 2002/21/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Μαρτίου 2002, σχετικά με κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών (οδηγία-πλαίσιο), ΕΕ L 108 της 24.4.2002, σ. 33, όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 2009/140/ΕΚ, ΕΕ L 337 της 18.12.2009, σ. 37, και τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 544/2009, ΕΕ L 167 της 29.6.2009, σ. 12

ραδιοτηλεοπτικών εκπομπών και δίκτυα διανομής ραδιοτηλεοπτικού περιεχομένου σε τελικούς χρήστες².

Η δημόσια διαβούλευση³ πραγματοποιήθηκε από τις 6 Σεπτεμβρίου έως τις 7 Οκτωβρίου 2019.

Στις 19 Νοεμβρίου 2019, η Επιτροπή έστειλε αίτηση παροχής πληροφοριών⁴ στο ΓΕΡΗΕΤ και έλαβε απάντηση στις 22 Νοεμβρίου 2019.

Βάσει του άρθρου 7 παράγραφος 3 της οδηγίας-πλαίσιου, οι εθνικές ρυθμιστικές αρχές (ΕΡΑ), ο Φορέας Ευρωπαϊκών Ρυθμιστικών Αρχών για τις Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες (BEREC) και η Επιτροπή μπορούν να διαβιβάζουν στην ενδιαφερόμενη ΕΡΑ τις παρατηρήσεις τους σχετικά με κοινοποιημένα σχέδια μέτρων.

2. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΜΕΤΡΟΥ

2.1. Ιστορικό

Τρίτη ανασκόπηση της αγοράς: υπόθεση CY/2015/1798

Η τρίτη ανασκόπηση της αγοράς αξιολογήθηκε από την Επιτροπή στο πλαίσιο της υπόθεσης CY/2015/1798⁵. Όπως και στην προηγούμενη ανασκόπηση, το ΓΕΡΗΕΤ όρισε δύο σχετικές αγορές χονδρικής (αμφότερες σε εθνικό επίπεδο): την αγορά για ψηφιακές επίγειες υπηρεσίες τηλεοπτικής μετάδοσης και την αγορά για ψηφιακές μη επίγειες υπηρεσίες τηλεοπτικής μετάδοσης (μέσω xDSL, δικτύων ομοαξονικών καλωδίων και δορυφορικών δικτύων)⁶.

Το ΓΕΡΗΕΤ κατέληξε στο συμπέρασμα ότι μόνον η αγορά για ψηφιακές επίγειες υπηρεσίες τηλεοπτικής μετάδοσης πληρούσε τα κριτήρια της δοκιμασίας των τριών κριτηρίων⁷. Το ΓΕΡΗΕΤ επανέλαβε την άποψή του ότι οι νομικοί φραγμοί εισόδου

² Αντιστοιχεί στην αγορά του σημείου 18 της σύστασης 2003/311/ΕΚ της Επιτροπής, της 11ης Φεβρουαρίου 2003, για τις αγορές προϊόντων και υπηρεσιών στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών που επιδέχονται εκ των προτέρων ρύθμιση σύμφωνα με την οδηγία-πλαίσιο, ΕΕ L 114 της 8.5.2003, σ. 45. Η εν λόγω αγορά απαλείφθηκε από τον κατάλογο των σχετικών αγορών που θα δικαιολογούσαν εκ των προτέρων κανονιστική ρύθμιση, ο οποίος περιλαμβάνεται στην ισχύουσα σύσταση 2014/710/ΕΕ της Επιτροπής, της 9ης Οκτωβρίου 2014, σχετικά με σημαντικές αγορές προϊόντων και υπηρεσιών στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, οι οποίες επιδέχονται εκ των προτέρων κανονιστική ρύθμιση, σύμφωνα με την οδηγία-πλαίσιο (σύσταση για τις σχετικές αγορές), ΕΕ L 295 της 11.10.2014, σ. 79.

³ Σύμφωνα με το άρθρο 6 της οδηγίας-πλαίσιου.

⁴ Σύμφωνα με το άρθρο 5 παράγραφος 2 της οδηγίας-πλαίσιου.

⁵ C(2015) 8918.

⁶ Το ΓΕΡΗΕΤ διαπίστωσε ότι οι περισσότεροι τηλεθεατές παρακολουθούν τοπικά τηλεοπτικά κανάλια που μεταδίδουν εκπομπές μέσω ψηφιακών επίγειων υπηρεσιών. Εκτός από τη Velister, που είναι ο αποκλειστικός αδειοδοτημένος φορέας ψηφιακών επίγειων υπηρεσιών μετάδοσης σε εμπορική βάση, το ΓΕΡΗΕΤ ανέφερε την ύπαρξη δεύτερου φορέα εκμετάλλευσης υπό κρατικό έλεγχο (ΡΙΚ), ο οποίος, ωστόσο, δεν επιτρεπόταν να παρέχει ψηφιακές επίγειες υπηρεσίες μετάδοσης για εμπορικούς σκοπούς.

⁷ Όσον αφορά την αγορά των ψηφιακών μη επίγειων υπηρεσιών τηλεοπτικής μετάδοσης, το ΓΕΡΗΕΤ έκρινε ότι, εφόσον υπήρχαν διάφορες εναλλακτικές πλατφόρμες (IPTV και καλωδιακή τηλεόραση), οι

παρέμειναν λόγω της αποκλειστικής άδειας της Velister για παροχή ψηφιακών επίγειων υπηρεσιών τηλεοπτικής μετάδοσης σε τηλεοπτικά κανάλια στην Κύπρο⁸.

Το ΓΕΡΗΕΤ χαρακτήρισε τη Velister φορέα εκμετάλλευσης που κατέχει σημαντική ισχύ στην αγορά (ΣΙΑ) και της επέβαλε τις ακόλουθες υποχρεώσεις: i) παραχώρηση πρόσβασης και από κοινού χρήσης (μερισμού) ευκολιών σε αδειοδοτημένους οργανισμούς παροχής τηλεοπτικού περιεχομένου· ii) αμεροληψία (μη επιβολή διακρίσεων)· iii) διαφάνεια, συμπεριλαμβανομένης της δημοσίευσης προσφοράς αναφοράς· iv) λογιστικό διαχωρισμό· και v) έλεγχο τιμών (δηλ. κοστοστρέφεια)⁹.

Όσον αφορά το καθεστώς αποκλειστικής αδειοδότησης της Velister, η Επιτροπή διατύπωσε την παρατήρηση ότι η αξιολόγησή της σχετικά με τη δοκιμασία των τριών κριτηρίων δεν προδικάζει το ζήτημα της συμμόρφωσης ή μη της Κύπρου με την οδηγία για τον ανταγωνισμό¹⁰, και ιδίως με το άρθρο 2 αυτής, το οποίο απαγορεύει τη χορήγηση ή τη διατήρηση αποκλειστικών ή ειδικών δικαιωμάτων όσον αφορά δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών. Επιπλέον, η Επιτροπή υπέβαλε παρατηρήσεις σχετικά με την ανάγκη παρακολούθησης της αποτελεσματικότητας της εκ των προτέρων κανονιστικής ρύθμισης, καλώντας το ΓΕΡΗΕΤ να εξακριβώνει τακτικά, κατά την περίοδο ανασκόπησης, την κατάσταση του ανταγωνισμού ανάμεσα στις πλατφόρμες μετάδοσης στην Κύπρο και, κατά συνέπεια, την ανάγκη ρύθμισης της εν λόγω εξεταζόμενης αγοράς.

Πρώτη κοινοποίηση της τέταρτης ανασκόπησης της αγοράς: υπόθεση CY/2019/2188

Στο πλαίσιο της υπόθεσης CY/2019/2188¹¹, η Επιτροπή αξιολόγησε το αρχικό κοινοποιηθέν σχέδιο μέτρου του ΓΕΡΗΕΤ όσον αφορά την τέταρτη ανασκόπηση της αγοράς. Όπως και στην υπόθεση CY/2015/1798, το ΓΕΡΗΕΤ όρισε δύο σχετικές αγορές χονδρικής, αμφοτερές με εθνική εμβέλεια: i) την αγορά ψηφιακών επίγειων υπηρεσιών τηλεοπτικής μετάδοσης (DVB-T) και ii) την αγορά ψηφιακών μη επίγειων υπηρεσιών τηλεοπτικής μετάδοσης (xDSL/IPTV και καλωδιακή τηλεόραση).

οποιές ανταγωνίζονταν αποτελεσματικά, οι φραγμοί εισόδου ήταν περιορισμένοι και, ως εκ τούτου, δεν πληρούνταν τα κριτήρια της δοκιμασίας των τριών κριτηρίων.

⁸ Το ΓΕΡΗΕΤ εξήγησε ότι η πλατφόρμα DVB-T (Digital Video Broadcasting Terrestrial) στην Κύπρο έλαβε άδεια μέσω διαδικασίας πλειστηριασμού η οποία, κατά την άποψή του, πληρούσε τα κριτήρια αντικειμενικής, αμερόληπτης και διαφανούς διαδικασίας που προβλέπονται στο άρθρο 9 της οδηγίας-πλαisiού και στο άρθρο 7 της οδηγίας 2002/20/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Μαρτίου 2002, για την αδειοδότηση δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών (οδηγία για την αδειοδότηση), ΕΕ L 109 της 24.4.2002, σ. 21. Επιπλέον, λόγω του περιορισμένου αριθμού τοπικών καναλιών ελεύθερης λήψης στην Κύπρο, καθώς και του ανταγωνισμού μεταξύ των διαφόρων πλατφορμών (IPTV, καλωδιακή και DVB-T), λαμβάνοντας υπόψη την αυξημένη διείδυση της ευρυζωνικής πρόσβασης στην Κύπρο, το ΓΕΡΗΕΤ εξέφρασε την άποψη ότι μια δεύτερη εμπορική πλατφόρμα DVB-T δεν θα αύξανε τον ανταγωνισμό, αλλά θα έθετε σε κίνδυνο τη βιωσιμότητα του υφιστάμενου.

⁹ Το ΓΕΡΗΕΤ εξήγησε ότι το 2015 διεξήγαγε έλεγχο σχετικά με τα τιμολόγια πρόσβασης στο δίκτυο DVB-T, στον οποίο η εκτίμηση των δαπανών της Velister βασίστηκε σε ελεγχθείσες οικονομικές καταστάσεις, καθώς και στα στοιχεία κοστολόγησής της. Η μεθοδολογία που χρησιμοποιήθηκε βασίστηκε στο ιστορικό κόστος και στη μέθοδο του πλήρως καταναμημένου κόστους (FDC).

¹⁰ Οδηγία 2002/77/EK της Επιτροπής, της 16ης Σεπτεμβρίου 2002, σχετικά με τον ανταγωνισμό στις αγορές δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, ΕΕ L 249 της 17.9.2002, σ. 21.

¹¹ C(2019) 5525.

Το ΓΕΡΗΕΤ δεν επανέλαβε τη δοκιμασία των τριών κριτηρίων για την αγορά ψηφιακών μη επίγειων υπηρεσιών τηλεοπτικής μετάδοσης (μη ρυθμιζόμενη στο παρελθόν), καθώς διαπίστωσε ότι η αγορά δεν διέφερε σε τίποτα από την αγορά που ορίστηκε στην προηγούμενη ανασκόπηση της αγοράς.

Όσον αφορά την αγορά ψηφιακών επίγειων υπηρεσιών τηλεοπτικής μετάδοσης (ακόμη ρυθμιζόμενη), το ΓΕΡΗΕΤ κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η αγορά δεν πληρούσε τα κριτήρια της δοκιμασίας των τριών κριτηρίων και, ως εκ τούτου, δεν επιδεχόταν πλέον εκ των προτέρων ρύθμιση υπό τη μορφή καθεστώτος με βάση τη ΣΙΑ, όπως ορίζεται στο άρθρο 16 της οδηγίας-πλαίσίου. Κατά πρώτον, το ΓΕΡΗΕΤ θεώρησε ότι εξακολουθούν να υπάρχουν υψηλοί και μη παροδικοί φραγμοί εισόδου, δεδομένου ότι υφίσταται καθεστώς αποκλειστικής αδειοδότησης για την εμπορική ψηφιακή επίγεια τηλεόραση και ότι δεν προβλέπεται διαγωνιστική διαδικασία για τον προσεχή κανονιστικό κύκλο. Επομένως, το ΓΕΡΗΕΤ θεώρησε ότι το πρώτο κριτήριο επληρούτο. Όσον αφορά το δεύτερο και το τρίτο κριτήριο (τάση προς τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό και επάρκεια της νομοθεσίας περί ανταγωνισμού, αντίστοιχα), το ΓΕΡΗΕΤ παρέπεμψε σε διοικητική πράξη, ήτοι στο διάταγμα 87/2019¹², με το οποίο επιβλήθηκαν στη Velister, που είναι ο αποκλειστικός αδειοδοτημένος φορέας, ρυθμιστικές υποχρεώσεις¹³ ουσιαστικά ισοδύναμες με τις υποχρεώσεις που περιλαμβάνονται στο υφιστάμενο καθεστώς ΣΙΑ. Το ΓΕΡΗΕΤ κατέληξε στο συμπέρασμα ότι το δεύτερο και το τρίτο κριτήριο δεν επληρούντο πλέον, δεδομένου ότι το διάταγμα αντιμετώπιζε τα προβλήματα ανταγωνισμού της σχετικής αγοράς και η νομοθεσία περί ανταγωνισμού θα επαρκούσε για την αντιμετώπιση δυσλειτουργιών της αγοράς. Ως εκ τούτου, το ΓΕΡΗΕΤ πρότεινε την απόσυρση όλων των υφιστάμενων επανορθωτικών μέτρων αναφορικά με τη ΣΙΑ.

Μέσω των παρατηρήσεών της, η Επιτροπή: α) τόνισε, σύμφωνα με τη θέση της στην υπόθεση CΥ/2015/1798, ότι το καθεστώς αποκλειστικής αδειοδότησης της Κύπρου για την ψηφιακή επίγεια τηλεόραση ενδέχεται να αντιβαίνει στο άρθρο 2 της οδηγίας για τον ανταγωνισμό· β) παρότρυνε το ΓΕΡΗΕΤ να αναλύσει διεξοδικότερα και να επανεξετάσει τα συμπεράσματά του στο πλαίσιο της δοκιμασίας των τριών κριτηρίων, κατά περίπτωση, επισημαίνοντας ότι μια απλή αναφορά στο γεγονός ότι το διάταγμα 87/2019 θα αντικαθιστούσε τη ρύθμιση ΣΙΑ δεν θα μπορούσε να θεωρηθεί ως επαρκής εκτίμηση του δεύτερου και του τρίτου κριτηρίου και γ) επεσήμανε την πιθανή καταστρατήγηση του άρθρου 7 που συνίσταται στην παράλειψη του ΓΕΡΗΕΤ να γνωστοποιήσει ότι το διάταγμα 87/2019 αντικαθιστά, αλλά ουσιαστικά επαναλαμβάνει, τις ρυθμιστικές υποχρεώσεις που επιβάλλονται στο πλαίσιο του καθεστώτος ΣΙΑ.

Στην παρούσα κοινοποίηση, το ΓΕΡΗΕΤ υποβάλλει τροποποιημένη έκδοση της ανάλυσης της αγοράς που είχε κοινοποιηθεί προηγουμένως στο πλαίσιο της υπόθεσης CΥ/2019/2188, όπως περιγράφεται κατωτέρω.

¹² Το ΓΕΡΗΕΤ ενέκρινε το διάταγμα στις 15 Μαρτίου 2019, μετά από εθνική δημόσια διαβούλευση που διήρκεσε από τις 20 Δεκεμβρίου 2018 έως τις 17 Ιανουαρίου 2019. Το διάταγμα 87/2019 εκδόθηκε από το ΓΕΡΗΕΤ σύμφωνα με τις διατάξεις του κυπριακού εθνικού δικαίου και, σύμφωνα με τη ρυθμιστική αρχή, αντικατόπτριζε τις διατάξεις που περιλαμβάνονταν στα αρχικά τεύχη δημοπράτησης του 2009 και στην άδεια που χορηγήθηκε στη Velister το 2010.

¹³ Παραχώρηση πρόσβασης, διαφάνεια, αμεροληψία, λογιστικός διαχωρισμός και έλεγχος τιμών.

2.2. Ορισμός της αγοράς

Το ΓΕΡΗΕΤ διατηρεί τον προηγούμενο ορισμό της αγοράς, ο οποίος περιλαμβάνει δύο αγορές σε εθνικό επίπεδο: i) την αγορά ψηφιακών επίγειων υπηρεσιών τηλεοπτικής μετάδοσης και ii) την αγορά ψηφιακών μη επίγειων υπηρεσιών τηλεοπτικής μετάδοσης (xDSL/IPTV και καλωδιακή τηλεόραση).

Το δίκτυο DVB-T της Velister έχει γεωγραφική κάλυψη άνω του 95 % του πληθυσμού. Η Velister διαθέτει 15ετή αποκλειστική άδεια (η οποία λήγει το 2025) για μετάδοση σημάτων DVB-T σε εμπορική βάση. Περίπου τα δύο τρίτα του πληθυσμού βασίζονται αποκλειστικά στην DVB-T, η οποία χρησιμοποιείται κυρίως για τις μεταδόσεις των καναλιών ελεύθερης λήψης (και ενός συνδρομητικού καναλιού).

Τα εναλλακτικά δίκτυα (IPTV και καλωδιακή τηλεόραση) χρησιμοποιούνται για τις μεταδόσεις των συνδρομητικών καναλιών. Το δίκτυο IPTV της Cyta έχει κάλυψη σε εθνικό επίπεδο, ενώ η Cablenet καλύπτει περίπου το 60 % του πληθυσμού. Οι συνδρομές IPTV και καλωδιακής τηλεόρασης παραμένουν σταθερές και αντιπροσωπεύουν από κοινού περίπου το ένα τρίτο των συνολικών νοικοκυριών στην Κύπρο¹⁴.

2.3. Η δοκιμασία των τριών κριτηρίων

Το ΓΕΡΗΕΤ ενέμεινε στο συμπέρασμά του ότι δεν είναι απαραίτητο να επαναληφθεί η δοκιμασία των τριών κριτηρίων για την αγορά ψηφιακών μη επίγειων υπηρεσιών τηλεοπτικής μετάδοσης, η οποία επί του παρόντος δεν υπόκειται σε εκ των προτέρων κανονιστική ρύθμιση, καθώς η αγορά δεν διαφέρει σε τίποτα από την αγορά που ορίστηκε στην προηγούμενη ανασκόπηση της αγοράς.

Το ΓΕΡΗΕΤ διεξάγει τη δοκιμασία των τριών κριτηρίων¹⁵ μόνον όσον αφορά την αγορά ψηφιακών επίγειων υπηρεσιών τηλεοπτικής μετάδοσης.

Λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις της Επιτροπής στην υπόθεση CY/2019/2188, το ΓΕΡΗΕΤ κατήγγειλε το διάταγμα 87/2019 και διεξήγαγε νέα δοκιμασία των τριών κριτηρίων. Σε αντίθεση με την ανωτέρω περίπτωση, μετά την κατάργηση του διατάγματος, το ΓΕΡΗΕΤ καταλήγει τώρα στο συμπέρασμα ότι η αγορά της ψηφιακής επίγειας τηλεόρασης εξακολουθεί να πληροί τα τρία κριτήρια και, ως εκ τούτου, εξακολουθεί να επιδέχεται εκ των προτέρων κανονιστική ρύθμιση στο πλαίσιο προσέγγισης βάσει της ΣΙΑ.

¹⁴ Σύμφωνα με στοιχεία που παρατίθενται στην απάντηση του ΓΕΡΗΕΤ στο αίτημα της Επιτροπής για παροχή πληροφοριών, ο αριθμός των συνδρομητών ήταν 114 343 το δεύτερο τρίμηνο του 2019. Ο συνολικός αριθμός των νοικοκυριών στην Κύπρο είναι 324 000.

¹⁵ Σύμφωνα με το σημείο 2 σε συνδυασμό με την αιτιολογική σκέψη 5 της σύστασης για τις σχετικές αγορές, κατά τον προσδιορισμό αγορών διαφορετικών από εκείνες που αναφέρονται στο παράρτημα, οι εθνικές ρυθμιστικές αρχές θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι πληρούνται σωρευτικά τα ακόλουθα τρία κριτήρια: (1) πρέπει να υπάρχουν υψηλοί και μη παροδικοί φραγμοί εισόδου, (2) η δομή της αγοράς δεν πρέπει να τείνει προς τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό εντός του σχετικού χρονικού ορίζοντα και (3) η εφαρμογή της νομοθεσίας περί ανταγωνισμού από μόνη της δεν θα αντιμετώπιζε επαρκώς την/τις σχετική/-ές δυσλειτουργία/-ες της αγοράς.

2.3.1. Το πρώτο κριτήριο: υψηλοί και μη παροδικοί φραγμοί εισόδου

Το ΓΕΡΗΕΤ παρατηρεί ότι το υφιστάμενο καθεστώς αποκλειστικής αδειοδότησης θα λήξει το 2025, δηλ. θα παραμείνει σε ισχύ καθ' όλη τη διάρκεια της επικείμενης ρυθμιστικής περιόδου. Ένας πρόσθετος φραγμός είναι ότι ο άλλος πάροχος υπηρεσιών DVB-T, ο υπό κρατικό έλεγχο φορέας εκμετάλλευσης ΡΙΚ, υπόκειται σε περιορισμό, βάσει του οποίου δεν μπορεί να μεταδίδει ραδιοτηλεοπτικές εκπομπές σε εμπορική βάση και, ως εκ τούτου, μπορεί να εξυπηρετεί μόνο δημόσιους τηλεοπτικούς σταθμούς. Κατά συνέπεια, το ΓΕΡΗΕΤ καταλήγει στο συμπέρασμα ότι εξακολουθούν να υπάρχουν υψηλοί και μη παροδικοί φραγμοί εισόδου και ότι, ως εκ τούτου, πληρούται το πρώτο κριτήριο.

2.3.2. Το δεύτερο κριτήριο: απουσία τάσης για αποτελεσματικό ανταγωνισμό

Το ΓΕΡΗΕΤ διαπιστώνει ότι το καθεστώς αποκλειστικής αδειοδότησης έχει ως αποτέλεσμα τη δημιουργία μονοπωλιακής διάρθρωσης της αγοράς, η οποία θα εμποδίσει την εξέλιξη της αγοράς προς αποτελεσματικό ανταγωνισμό κατά την επόμενη ρυθμιστική περίοδο. Στην απάντησή του στην αίτηση παροχής πληροφοριών της Επιτροπής, το ΓΕΡΗΕΤ αναφέρεται επίσης στην απουσία εναλλακτικής πλατφόρμας μέσω της οποίας μπορεί κανείς να παρακολουθήσει δωρεάν τα κανάλια ελεύθερης λήψης, καθώς και στη στασιμότητα όσον αφορά την αύξηση των συνδρομητών IPTV και καλωδιακής τηλεόρασης. Το ΓΕΡΗΕΤ εξηγεί επίσης ότι οι καταναλωτές έρχονται αντιμέτωποι με μια διττή δυνατότητα επιλογής μεταξύ i) της εξασφάλισης ελεύθερης πρόσβασης σε κανάλια ελεύθερης λήψης μέσω DVB-T και ii) της συνδρομής σε πλατφόρμες IPTV/καλωδιακής τηλεόρασης για την πρόσβαση τόσο σε κανάλια ελεύθερης λήψης (που συμπεριλαμβάνονται στα επί πληρωμή συνδρομητικά πακέτα), όσο και σε προνομιακό περιεχόμενο. Με βάση τα ανωτέρω, το ΓΕΡΗΕΤ καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η αγορά πληροί το δεύτερο κριτήριο.

2.3.3. Το τρίτο κριτήριο: ανεπάρκεια της νομοθεσίας περί ανταγωνισμού

Το ΓΕΡΗΕΤ θεωρεί ότι το *εν τοις πράγμασι* μονοπώλιο της Velister προκαλεί εμφανή συμφόρηση όσον αφορά την πρόσβαση, η οποία οδηγεί σε δυσλειτουργία της αγοράς. Το ΓΕΡΗΕΤ διαπιστώνει ότι η εκ των υστέρων εφαρμογή της νομοθεσίας περί ανταγωνισμού δεν επαρκεί για την αντιμετώπιση της διαπιστωθείσας δυσλειτουργίας της αγοράς και, ως εκ τούτου, πληρούται το τρίτο κριτήριο.

2.4. Διαπίστωση σημαντικής ισχύος στην αγορά

Το ΓΕΡΗΕΤ θεωρεί ότι, λόγω της *εν τοις πράγμασι* μονοπωλιακής δομής και της απουσίας εξελίξεων στην αγορά, η Velister θα πρέπει να εξακολουθήσει να ορίζεται ως φορέας εκμετάλλευσης με ΣΙΑ στην αγορά ψηφιακών επίγειων υπηρεσιών τηλεοπτικής μετάδοσης.

2.5. Κανονιστικά επανορθωτικά μέτρα

Το ΓΕΡΗΕΤ προτείνει να διατηρηθούν τα επανορθωτικά μέτρα που έχουν επιβληθεί επί του παρόντος στην αγορά για ψηφιακές επίγειες υπηρεσίες τηλεοπτικής μετάδοσης, ήτοι τα εξής: i) παραχώρηση πρόσβασης και από κοινού χρήσης

(μερισμού) ευκολιών σε αδειοδοτημένους οργανισμούς παροχής τηλεοπτικού περιεχομένου· ii) αμεροληψία (μη επιβολή διακρίσεων)· iii) διαφάνεια, συμπεριλαμβανομένης της δημοσίευσης προσφοράς αναφοράς· iv) λογιστικό διαχωρισμό· και v) κοστοστρεφής έλεγχος τιμών.

Όσον αφορά τον έλεγχο τιμών, το ΓΕΡΗΕΤ προτείνει να διατηρηθεί η υφιστάμενη μεθοδολογία του πλήρως καταναμημένου κόστους (FDC) από την κορυφή προς τη βάση, η οποία χρησιμοποιεί το ιστορικό κόστος. Όπως εξήγησε το ΓΕΡΗΕΤ στην απάντησή του στο αίτημα της Επιτροπής για παροχή πληροφοριών, η Velister υπολογίζει τις τιμές σύμφωνα με την ανωτέρω μεθοδολογία και υποχρεούται να υποβάλλει τα αποτελέσματα του συστήματος κοστολόγησης στο ΓΕΡΗΕΤ ετησίως για λογιστικό έλεγχο.

3. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Η Επιτροπή εξέτασε την κοινοποίηση και τις συμπληρωματικές πληροφορίες που υπέβαλε το ΓΕΡΗΕΤ και διατυπώνει την ακόλουθη παρατήρηση¹⁶:

Αποκλειστικά ή ειδικά δικαιώματα για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών

Η Επιτροπή επισημαίνει ότι το καθεστώς αδειοδότησης δεν έχει αλλάξει από τότε που αξιολόγησε τις υποθέσεις CY/2015/1798 και CY/2019/2188. Η Επιτροπή, σύμφωνα με τη θέση της στις εν λόγω προηγούμενες υποθέσεις, επισημαίνει ότι οι νομικοί φραγμοί εισόδου στην Κύπρο που προσδιόρισε το ΓΕΡΗΕΤ απορρέουν από το γεγονός ότι σε έναν μόνο φορέα χορηγήθηκε αποκλειστική άδεια παροχής ψηφιακών επίγειων υπηρεσιών μετάδοσης σε τηλεοπτικά κανάλια όσον αφορά παρόχους τηλεοπτικού περιεχομένου ελεύθερης λήψης σε δίκτυο με εθνική κάλυψη.

Η Επιτροπή τονίζει ότι το άρθρο 2 της οδηγίας για τον ανταγωνισμό απαγορεύει, κατ' αρχήν, στα κράτη μέλη να χορηγούν ή να διατηρούν σε ισχύ αποκλειστικά ή ειδικά δικαιώματα για τη δημιουργία και/ή την παροχή δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών και για την παροχή διαθέσιμων στο κοινό υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών.

Η αξιολόγηση της Επιτροπής σχετικά με το κατά πόσον η σχετική αγορά πληροί τα τρία κριτήρια βάσει των ειδικών περιστάσεων της Κύπρου (δηλ. του καθεστώτος αδειοδότησης) δεν προδικάζει το ζήτημα της συμμόρφωσης ή μη της Κύπρου με τις διατάξεις της οδηγίας για τον ανταγωνισμό, και ιδίως με το άρθρο 2 αυτής.

Η Επιτροπή επισημαίνει ότι το καθεστώς αδειοδότησης που έχει επιλεγεί στην Κύπρο συνιστά νομικό φραγμό εισόδου στην αγορά για άλλους παρόχους επίγειων ψηφιακών υπηρεσιών μετάδοσης και παρεμποδίζει την ανάπτυξη ανταγωνισμού στην αγορά στο εγγύς μέλλον.

Η Επιτροπή επιθυμεί να τονίσει ότι το εν λόγω καθεστώς αδειοδότησης, το οποίο εμπίπτει στην αρμοδιότητα της κυπριακής κυβέρνησης, δυσχεραίνει την εκ μέρους της ΕΡΑ προαγωγή του ανταγωνισμού στην παροχή δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, όπως ορίζει το άρθρο 8 παράγραφος 2 της οδηγίας-

¹⁶ Σύμφωνα με το άρθρο 7 παράγραφος 3 της οδηγίας-πλαίσου.

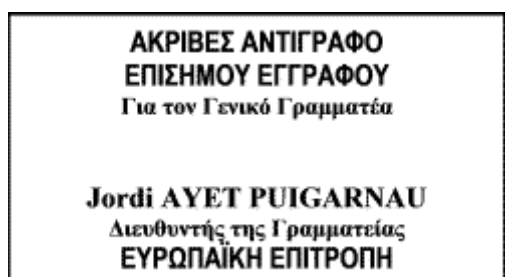
πλαίσιου, και ενδέχεται να παρατείνει άσκοπα την εκ των προτέρων κανονιστική ρύθμιση της σχετικής αγοράς.

Βάσει του άρθρου 7 παράγραφος 7 της οδηγίας-πλαίσιου, το ΓΕΡΗΕΤ οφείλει να λαμβάνει πλήρως υπόψη τις παρατηρήσεις των άλλων ΕΡΑ, του BEREC και της Επιτροπής, και μπορεί να θεσπίζει το προκύπτον σχέδιο μέτρου· εφόσον το πράξει, το κοινοποιεί στην Επιτροπή.

Η θέση της Επιτροπής σχετικά με τη συγκεκριμένη κοινοποίηση δεν προδικάζει οποιαδήποτε θέση ενδέχεται να λάβει σχετικά με άλλα κοινοποιημένα σχέδια μέτρων.

Σύμφωνα με το σημείο 15 της σύστασης 2008/850/ΕΚ¹⁷, η Επιτροπή θα δημοσιεύσει το παρόν έγγραφο στον ιστότοπό της. Σε περίπτωση που το ΓΕΡΗΕΤ θεωρεί ότι, σύμφωνα με τους κανόνες της ΕΕ και/ή τους εθνικούς κανόνες περί επιχειρηματικού απορρήτου, το παρόν έγγραφο περιέχει εμπιστευτικές πληροφορίες οι οποίες θα επιθυμούσε να απαλειφθούν πριν από τη δημοσίευση, καλείται να ενημερώσει την Επιτροπή¹⁸ εντός τριών εργάσιμων ημερών από την παραλαβή του και να αιτιολογήσει το αίτημά του¹⁹.

Με εκτίμηση,



Για την Επιτροπή
Roberto Viola
Γενικός Διευθυντής

¹⁷ Σύσταση 2008/850/ΕΚ της Επιτροπής, της 15ης Οκτωβρίου 2008, για τις κοινοποιήσεις, τις προθεσμίες και τις διαβουλεύσεις που προβλέπονται στο άρθρο 7 της οδηγίας 2002/21/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών, ΕΕ L 301 της 12.11.2008, σ. 23.

¹⁸ Μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στη διεύθυνση CNECT-ARTICLE7@ec.europa.eu.

¹⁹ Η Επιτροπή μπορεί να ενημερώσει το κοινό σχετικά με το αποτέλεσμα της αξιολόγησής της πριν από την παρέλευση του εν λόγω τριμήνου.